

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **29 listopada 2012 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Urszula Kocyłowska
	Sędziowie:	SSA Marta Pańczyk-Kujawska SSA Roman Skrzypek (spr.)
	Protokolant	sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **29 listopada 2012 r.**

na rozprawie

sprawyz wniosku A. S.

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o rentę rodzinną

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **28 czerwca 2012 r.** sygn. akt **IV U 1742/11**

zmienia zaskarżony wyrok i odwołanie oddala .

Sygn. III AUa 852/12

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. decyzją wydaną w dniu 19 września 2011r. odmówił A. S. przyznania prawa do renty rodzinnej, uzasadniając swoje stanowisko faktem, że całkowita niezdolność wnioskodawczyni do pracy nie powstała w okresach wymienionych w art. 68 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Całkowita niezdolność do pracy nie powstała przed 16 rokiem z życia co miało wynikać z wyroku Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 7 października 2004r.

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 7 października 2004r. sygn. IV U 74/2004 wnioskodawczyni została uznana za całkowicie niezdolną do pracy od 24 lutego 2004r. Jednakże niezdolność ta nie powstała w okresach uprawniających do nabycia prawa do renty rodzinnej. Przedłożone obecnie przez odwołującą zaświadczenie o stanie

zdrowia oraz dokumentacja medyczna nie stanowią nowych dowodów w sprawie, mających wpływ na zmianę daty powstania całkowitej niezdolności do pracy.

W odwołaniu skierowanym do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie wnioskodawczyni naprowadzała, że zachorowała przed 16 rokiem życia, co uzasadnia ustalenie, iż spełnia warunki do dochodzonej renty rodzinnej. Kwestionując orzeczenie komisji lekarskiej wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do dochodzonego świadczenia. Podnosiła, że nie mogła wcześniej ustalać niezdolności, ponieważ o rentę socjalną zaczęła się starać w 2003r.

W odpowiedzi na odwołanie, pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie, z przyczyn przywołanych w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając odwołanie Sąd I instancji przeprowadził dowód z dokumentacji przedłożonej przez ZUS oraz opinii biegłego otolaryngologa z dnia

1 grudnia 2011r. oraz specjalistów z zakresu psychologii i psychiatrii z 22 marca 2011r., którzy stwierdzili u badanej A. S. obustronną głuchotę od wczesnego dzieciństwa (słuch niewydolny społecznie), zaburzenia mowy związane z głuchotą – niemotę oraz zaburzenia depresyjno-dysfotyczne z nasiloną tendencją autodestrukcyjną u osoby głuchoniemej z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym.

W ocenie biegłego otolaryngologa stwierdzone u wnioskodawczyni schorzenia mogą powodować zaburzenia słyszenia, zaburzenia rozumienia mowy oraz zaburzenia słyszenia kierunkowego. Biegły stwierdził, że z powodu tych schorzeń wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy, ustalając że niezdolność ta powstała przed 16 rokiem życia wnioskodawczyni.

Badanie psychologiczne wykazało u badanej głęboko utrwalone zmiany w zachowaniu o charakterze patologii, powodujące daleko idące skutki w nieprzystosowaniu społecznym.

W ocenie biegłych stwierdzone u wnioskodawczyni problemy natury psychicznej wynikające z deficytów intelektualnych oraz problemów emocjonalnych sięgają okresu sprzed 16 roku życia i przejawiają się w sferze emocjonalno-poznawczej, jak i wolicjonalno-motywacyjnej, co przekłada się na jej dysfunkcyjne funkcjonowanie w społeczeństwie. Zdaniem biegłych stwierdzone

u wnioskodawczyni schorzenia powstały przed 16 rokiem życia i czynią ją całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji.

Wyrokiem wydanym 28 czerwca 2012r. Sąd Okręgowy w Krośnie zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. w ten sposób, że przyznał wnioskodawczyni prawo do renty rodzinnej od 29 sierpnia 2011r.

Uzasadniając tak określone stanowisko Sąd I instancji uznał, w oparciu o opinie biegłych, że całkowita niezdolność do pracy powstała przed 16 rokiem życia, co przede wszystkim wynikało z opinii biegłych psychiatry i psychologa, uznał opinie te za w pełni wiarygodne, a skoro wnioskodawczyni spełniła przesłanki z art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to przysługuje jej prawo do renty rodzinnej.

W podstawie prawnej Sąd powołał również art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Wyrok powyższy apelacją do Sądu II instancji zaskarżył pozwany ZUS Oddział w J. zarzucając, iż jego wydanie nastąpiło z naruszeniem prawa materialnego, przy wskazaniu na art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 z późn. zm.). Organ rentowy zarzucił oparcie wyroku na wadliwych opiniach biegłych sądowych, którzy stwierdzili, iż występujące u odwołującej schorzenia natury psychiatrycznej czynią ją całkowicie niezdolną do pracy, przy czym całkowita niezdolność powstała przed 16 rokiem życia, co skutkowało przyznaniem prawa do renty rodzinnej. Wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych lekarzy psychiatry i psychologa, bądź uchylecia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Dalej organ rentowy podniósł, iż biegli w swej opinii nie wskazali żadnych wynikających z akt sprawy, a w szczególności dokumentacji medycznej, dowodów uzasadniających stwierdzenie, że wnioskodawczyni była całkowicie niezdolna do pracy już przed 16 rokiem życia, zaś Sąd pomimo złożonych przez Oddział na tę okoliczność zarzutów uznał w/w opinię za wystarczającą do wydania wyroku. Powyższe stanowisko znajduje uzasadnienie, tak w orzecznictwie, jak i w uchwale Sądu Najwyższego podjętej 9 grudnia 1997r., II UKN 385/97 zgodnie z którą, ustalenie tzw. wstecznego inwalidztwa, spowodowanego schorzeniami o charakterze samoistnym, powinno następować na podstawie dokumentacji lekarskiej, pochodzącej z okresu, na który ma być ustalona data lub okres powstania inwalidztwa, przy czym, im okres ten jest odleglejszy, tym bardziej dokładna powinna być dokumentacja lekarska.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył co następuje:

Apelacja jest uzasadniona, stąd zgodnie z zawartym w niej wnioskiem, skutkować musi zmianę kwestionowanego nią wyroku, poprzez oddalenie odwołania wnioskodawczyni od wydanej przez stronę pozwaną w dniu 19 września 2011 r. decyzji, odmawiającej przyznania na jej rzecz prawa do renty rodzinnej.

Poza sporem w sprawie jest, że decyzją z 9 października 2003r. ZUS Oddział w J. przyznał wnioskodawczyni (ur. (...)) prawo do renty socjalnej na okres od 1 października 2003r. do 31 grudnia 2003r. Orzeczeniem Sądu Okręgowego w Krośnie z dnia 7 października 2004r. sygn. IV U 74/2004 przyznano A. S. prawo do renty socjalnej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy powstałej 24 lutego 2004r. na okres jednego roku. Kolejnymi orzeczeniami lekarzy orzeczników prawo do tego świadczenia zostało wnioskodawczyni przyznane do 31 marca 2013r.

Sąd Apelacyjny przeanalizował zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, w szczególności dokumentację leczniczą i podzielił argumenty organu rentowego, że brak jest dokumentacji medycznej na okres, aby całkowita niezdolność do pracy powstała przed 16 rokiem życia. Dokumentacja chorobowa pojawia się dopiero za lata 2003 – 2004, kiedy wnioskodawczyni miała 18 lat. Biegli zatem nie byli uprawnieni do stwierdzania niezdolności do pracy bez dokumentacji przed 16 rokiem życia. Sąd podzielił w tym zakresie argumentację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J., że nie było podstaw do ustalenia tej przesłanki.

Powyższe niesporne fakty, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie dają podstawy do stwierdzenia uprawnienia A. S. do dochodzonej przez nią renty rodzinnej, wbrew ustaleniom Sądu I instancji.

Należy zgodzić się w całości z argumentacją strony pozwanej zawartą w apelacji, że aby strona mogła skutecznie nabyć prawo do renty rodzinnej, jej całkowita niezdolność do pracy musi powstać w świetle zapisu zwartego w 68 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) do ukończenia 16 roku życia, względnie do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczy 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 lat życia, a więc w okresach o jakich mowa w pkt 1 i 2 wyżej powołanego przepisu.

Za taką jego wykładnią przemawia uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2006r. podjęta do sygnatury oznaczonej nr II UZP 10/06 (opub. OSNP 2007/5-6/75), w brzmieniu - dziecko, które stało się całkowicie niezdolne do pracy oraz samodzielnej egzystencji po osiągnięciu wieku określonego w art. 68 ust. 1 pkt 1 lub 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie nabywa prawa do renty rodzinnej na podstawie art. 68 ust. 1 pkt 3 tej ustawy.

Powyższe stanowisko Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym, w niniejszej sprawie, w całości podziela.

Wobec faktu, że A. S. stała się całkowicie niezdolna do pracy, po ukończeniu 16 roku życia, nie może skutecznie ubiegać się o prawo do dochodzonej renty, o czym prawidłowo orzekł organ rentowy w zaskarżonej decyzji z dnia 19 września 2011r., dlatego należało zaskarżony wyrok zmienić, w sposób określony w wyroku, w wyniku uwzględnienia apelacji strony pozwanej, na podstawie art. 386 § 1 kpc.